

HET VISSERIJBLAD

VRIJDAG

10 JULI 1964

Abonnementen: Binnenl. 1 jaar 300 F - 6 maanden 150 F - 3 maanden 80 F - Buitenl. 1 jaar 325 F - Holl. 1 jaar Fl. 22
Verantwoordelijk Drukker-Uitgeefster: Simonne BOLLINNE, Vindictivelaan 22, Oostende, Tel. 725.23, PCR 41.89.87

DRUKKERIJ

Telefoon nr. 777.13

NAAR AANLEIDING VAN...

Ter gelegenheid van haar 45e vergadering bracht, op vrijdag 11., de Commissie voor T.W.O.Z. een bezoek aan het Proefstation voor Zeevisserij. De Commissie, die onder voorzitterschap van de heer F. Lievens, directeur-generaal, reeds een vijftal jaren de wetenschappelijke problemen van de zeevisserij bestudeert, had er aan gehouden kennis te nemen van de uitbouw en de werking van dit jonge Station voor wetenschappelijk onderzoek.

Het bezoek werd geleid door de heer P. Hovart, directeur van het Proefstation; hij werd bijgestaan door zijn naaste wetenschappelijke medewerkers, nl. W. Deschacht, W. Vyncke, A. Coppens en A. Van Middeltem.

De heer Hovart begon met er op te wijzen dat momenteel drie afdelingen die drie activiteiten dekken, in het Station opgenomen zijn, en wel met name: de afdeling techniek, de afdeling kwaliteitsonderzoek en de afdeling visverwerkende bedrijven.

Vooreerst werd in de afdeling techniek stilgestaan.

In deze afdeling, die zich inlaat met alle technische vraagstukken die zich in de zeevisserij stellen, kon eerst en vooral gewezen worden op de in gang zijnde studies over modelnetten. De bedoeling van de proeven met modelnetten is bepalen hoe het net vist en nagaan welke factoren de vangmatigheid van het net beïnvloeden, zoals de bouw van het net, de lengte van de pezen zijlijnen, vislijnen, breidels, oplangers, de stand van de borden, enz. Uiteindelijk moet het meest rendabele vistuig op bedrijfs-grootte, dus in werkelijke grootte, gevonden worden, doch men vertrekt van modellen, omdat onderzoeken met netten op werkelijke grootte en onder bedrijfsomstandigheden moeilijk zijn door te voeren: het is praktisch onmogelijk metingen te verrichten, terwijl verder de onderwaterinstrumenten enkel een beeld kunnen geven van een beperkt aantal factoren.

Wel mochten de leden van de Commissie vernemen dat naast de proeven met modelnetten door een aantal reders ook cijfergegevens worden ingezonden over o.m. hun vangsten per sleep, per visgrond en dit in functie van factoren als duur van de sleep, koers, diepte, lengte van vislijnen en bovenpees, uitlaatemperatuur, snelheid, enz. Deze gegevens vullen in feite het onderzoek op modelnetten aan.

Welke netten worden momenteel getest? Wel, er werd gewezen op een drietal pelagische netten, een spronet en een viertal trawlnetten; ook de karakteristieken van de netten werden belicht. Zij zijn zelfs mooi op een rek uigesteld.

De netten worden momenteel getest in vijvers, doch het ligt in de bedoeling bij het op te richten Station (aan de Halve Maan) een speciale proeftank te bouwen. De plannen zijn in voorbereiding... en de kredieten zouden zelfs volgend jaar voorzien worden.

Er mag hier wel onderlijnd worden dat op gebied van de netten de onderzoekers en de vissers en reders tot een goede samenwerking zijn gekomen. Doch de heer Hovart kon niet nalaten aan te stippen dat het nog beter kan... en dat veel vissers en reders de weg naar het Station nog niet kennen of dat de onderzoekers nog te weinig de bedrijfs-mensen langs de kaai, in de vismijn of op hun vaartuig kunnen ontmoeten.

Hij stipte aan dat met de periode van individualisme volledig zou moeten kunnen gebroken worden: aan de visserij en ook aan de onderzoekers kost dit teveel tijd en «tonnen» geld, met al de risico's er aan verbonden.

In de afdeling techniek werd eveneens gewezen op de onderzoekingen in verband met de optredende krachten bij de bokkenvisserij. Het komt nog vaak voor dat garnaalvissers hun vaartuig met de bokken willen uitrusten. Met het oog op deze ombouw heeft de heer Van Middeltem studies doorgevoerd over de krachten die op de bokken en kabels inwerken. Een publicatie van de resultaten wordt in het vooruitzicht gesteld.

Verder werden de ondernomen studies over de arbeidsrationalisatie

aan boord van vissersvaartuigen aan de hand van twee makettes gedemonstreerd.

Voor de bokkenvisserij werd een makette gebouwd op schaal 1/5, met de bedoeling na te gaan hoe de arbeid verloopt, zowel voor de behandeling van het vistuig als voor de behandeling van de vis, welke arbeidstijden worden bekomen en hoe de werkverdeling is aan boord. Er werd vernomen dat de heer Coppens binnenkort reizen met garnaalvaartuigen zal ondernemen om ook de praktische aspecten van het onderzoek in de hand te krijgen. Verder zullen makettes gemaakt worden van hekbokkers voor de garnaalvisserij, alsmede van een gewone zijtrawler voor garnalen.

Uit dit onderzoek moet uiteindelijk resulteren welke verbeteringen op arbeidsgebied voor de garnaalvisserij kunnen ingevoerd worden. Het is in de Belgische visserij, zoals ook in andere West-Europese landen, zo dat het bemanningsprobleem zich scherper en scherper stelt, waardoor de werkomstandigheden verlicht en de accommodatie aangepast moeten worden.

Terloops willen wij er nog op wijzen dat op de makette ook het door de heer Verhoest ontworpen veiligheidssysteem voor de bokkenvisserij in werking werd gesteld.

Insgelijks aan de hand van een makette werd de arbeidsbesparing die bekomen wordt bij de behandeling van het vistuig op een hektreiler gedemonstreerd. De leden van de Commissie hadden hierover reeds een verslag bestudeerd... maar het was goed de bekomen resultaten nog even op te frissen.

Tenslotte konden de leden van de Commissie enkele apparaten, die voor de zeevisserij van bijzonder belang zijn, praktisch zien werken. Citeren wij om de apparatuur voor het onderzoek van de stabiliteit van vissersvaartuigen en de snelheidsmeters.

In de afdeling kwaliteitsonderzoek werden diverse aspecten van de activiteit, nl. de kwalitatieve verbetering van de aanvoer, belicht. Op het laboratorium werden vooreerst demonstraties gegeven over de proeven met het oog op de objectieve kwaliteitsbepaling. Momenteel geschiedt de keuring van de vis volgens organoleptische normen (uitzicht, reuk, enz.); deze methoden zijn uiteraard subjectief. Doch in vele landen wordt uitgezien naar meer objectieve normen. Ook bij ons is dit onderzoek aan de gang.

Vermits vele data, zoals proefomstandigheden, vissoort, ouderdom van de vis, enz. bij een bepaling een belangrijke rol spelen moet het onderzoek zeer ruim gesteld worden en er worden trouwens diverse methodes uitgetest.

De heer Vyncke toonde de werking tot het bepalen van de totale vluchtige basische stikstof en de vluchtige reducerende stoffen.

Verder was in het laboratorium een kleine apparatuur opgesteld die gebruikt wordt voor de theoretische studie over de reinigingsproblemen in de visserij.

Deze apparatuur werke betrekkelijk eenvoudig. Volgens een regelbare snelheid draaiden door een te bestuderen oplossing, monsters van een bekleding van visruïmen, kisten, enz.; deze monsters waren met een hoeveelheid visresten bestreken. Na een bepaalde tijd werd het residu van het vuil bepaald en kon de reinigings- en/of desinfectiegraad van de oplossing aangegeven worden.

Meer praktische aspecten van de kwaliteitsonderzoek konden nagegaan worden in een lokaal van de vismijn te Oostende.

Door het Proefstation worden momenteel uitgebreide proefnemingen over de verpakking van de vis uitgevoerd. Deze proefnemingen heb-

vervolg blz 2

Naar aanleiding van...

vervolg van blz. 1

ben tot doel de voor- en de nadelen van de verschillende verpakkingsmaterialen uit te testen. De gebruikte materialen zijn : rieten en plasticen bennen, houten kisten, enz., kisten in aluminium en plastic.

In deze recipienten werd eveneens de temperatuur van de vis nagegaan en werd de inwerking én van de verpakking én van de temperatuur op de kwaliteit van de vis bestudeerd.

Ook voor de reinigingsproeven op industriële schaal werd de apparatuur getoond. De basis van deze werking werd trouwens gegeven door de theoretische studies in het laboratorium.

Bijzondere noterenswaardig waren verder opnieuw de proefnemingen over de kwaliteit. Wij mochten vernemen dat de objectieve kwaliteitsbepalingen ook lopen over de pH bepaling van het visvlees en over de bepaling van de brekingsindex van het oogvocht. Ook de werking van z.g.n. «vistester» werd gedemonstreerd. Dit apparaat, van Duitse oorsprong, meet de elektrische weerstand of capaciteit van het visvlees en geeft een aanduiding over de versheidsgraad van de vis.

De heer Vyncke onderstreepte in dit verband dat de werking van de «vistester» wordt gecontroleerd door de andere objectieve kwaliteitsbepalingen en dat het in de bedoeling ligt de bekomen gegevens mathematisch te verwerken om te zien hoe het functioneel verband tussen de diverse methodes verloopt.

De onderzoeken voor de visverwerkende bedrijven wordt eveneens praktisch en theoretisch doorgevoerd. De praktische studies zouden bij een volgend bezoek getoond worden, zodat alleen op het laboratoriumwerk werd gewezen.

De heer Deschacht belichtte op dit domein o.m. de waarnemingen in verband met de klassieke waterbepalingsmethode. Wegens gebrek aan tijd leverden deze bepalingen niet voldoende betrouwbare informatie bij de studie van droogprocessen. Gezien evenwel het uitermate grote belang dat aan het droogproces dient besteed, zowel van uit technologisch als kwalitatief oogpunt, werden onderzoeken geopend in verband met nieuwe en snellere doseringstechnieken. De eerste reeks waarnemingen betreft het toepassen van een extractie-techniek en het doseren van het water in het extractiemiddel. In een tweede reeks onderzoeken tracht men verder na te gaan welke de mogelijkheden zijn voor het snel analyseren van pekels en wel voor het bekomen van informatie over de concentratie aan natrium en aan chloriden. Daartoe werden potentiometrische technieken aangewend en gehoopt wordt dat een van deze methoden uitgewerkt zal kunnen worden tot een continue techniek, waarmee de evolutie van het zoutgehalte bij het pekelen zal kunnen gevolgd worden.

Een ander aspect van de onderzoeken vormde het probleem van het storten van afvalstoffen in zee. In dit verband werden twee technieken belicht. De eerste demonstratie gebeurde met behulp van een apparaat, waarmee veldonderzoeken kunnen gebeuren. Deze moeten aan de onderzoekers informatie verstrekken over de evolutie van de opgeloste zuurstof. Dit levensbelangrijk element wordt namelijk door ijzerhoudende stoffen zeer snel verbruikt bij de oxydatieve vorming van de onoplosbare ijzeroxyden. Anderzijds dient men over technieken te beschikken die toelaten de snelheid te bepalen waarmee het geloosde materiaal verspreid wordt. Bij ijzerhoudende afvalstoffen kan het nagaan van de evolutie van het ijzergehalte hierbij een belangrijk hulpmiddel zijn. Een kolorimetrische techniek werd daartoe aangepast voor dit probleem, rekening houdend met de grote spreiding in concentratie die bij een enkele reeks aangetroffen wordt.

Al met al is dit bezoek aan het Proefstation prachtig verlopen. Niet alle werkpunten werden getoond... er is nog veel meer, maar de leden waren aangenaam verrast met de reeds voorgestelde activiteiten. Deze interesse kon bijzonder goed afgemeten worden aan de vele vragen die werden gesteld.

Trouwens, de heer Lievens bedankte in naam van de Commissie, de heer Hovart en zijn medewerkers voor het prachtige werk dat wordt gepresteerd.

Dit alles stemt ons voor de Belgische zeevisserij, op gebied van wetenschappelijk onderzoek, hoopvol en wij wensen dat de ingeslagen weg verder zou worden bewandeld.

ADVERTEERT IN
„HET VISSERIJBLAD”
UW VAKBLAD

De leurhandel in vis

Daar ons Oostends gemeentebestuur nog niets schijnt af te weten van de bestaande wetgeving inzake de leurhandel in Vis, laten we hierna de tekst volgen, welke zowel voor hen als voor de vissers en leurders van groot nut is.

Deze tekst werd genomen uit de Belgische Nederlandse Vissertijlmanak voor 1964.

De wetgeving inzake leurhandel in ons land is familij uitbreid. We zullen ons bijgevolg moeten beperken tot de algemeenheden en dan vooral tot de leurhandel in vis.

De wet die de gehele vishandel beheerst is deze van 15 mei 1870. Artikel 2 van deze wet zegt het volgende :

« De invoerrechten op alle vissoorten zijn opgeheven. Het is verboden de vishandel te belemmeren, 't zij door een voorafgaandelijke keuring verplichtend te maken, 't zij door de verkoop van vis in de vismijnen te verplichten, 't zij door de verkoop van deur tot deur of de leurhandel in vis te verbieden, 't zij door gelijk welke beperkende maatregel ».

Beperkingen op de leurhandel.

1. de verkoop van deur tot deur;
2. de verkoop langs de openbare weg, zelfs met vaste standplaats, behalve voor de gewettigde handelaar en wanneer de verkoop geschiedt voor zijn winkel ;
3. de verkoop op de openbare markten, behalve wanneer deze geschiedt met behulp van openbare ambtenaars.

De leurhandel wordt enkel toegelaten aan personen die in het bezit zijn van een bepaalde vergunning, af te leveren door het Ministerie van Economische Zaken. De aanvraag hiertoe dient gedaan bij het Gemeentebestuur van de woonplaats van de leurhandelaar.

Voor vis wordt die vergunning (leurkaart) slechts gegeven wanneer de aanvrager in het bezit is van een instelling die aan bepaalde vereisten voldoet (zie verder).

De handel van deur tot deur is verboden :

- van 1 oktober tot einde februari: vóór 8 uur en na 17 uur.
- van 1 maart tot 30 april : vóór 8 uur en na 19 uur.
- van 1 mei tot 30 september : vóór 8 uur en na 20 uur.

(Koninklijk Besluit staatsblad 13 januari 1953).

De handel op de openbare weg, voor personen die in het bezit zijn van een bijzondere vergunning, is dag en nacht toegelaten. Nochtans kunnen de gemeentebesturen, teneinde te beletten dat de openbare orde en rust verstoord wordt, het roepen of het gerucht maken gedurende bepaalde uren van de dag verbieden.

BIJZONDERE VOORWAARDEN VOOR DE LEURHANDEL IN VERSE VIS

Ministerieel Besluit van 15 juni 1953, gewijzigd door dit van 14

augustus 1953 maakt de aflevering van een leurkaart voor vis afhankelijk van de volgende voorwaarden:

1. Voor de verkoop op de openbare markten, inbegrepen de kermissen, foren, hallen, overdekte markten en de plaatsen toegankelijk voor het publiek en niet specifiek bestemd om gebruikt te worden voor de verkoop of voor het te koop bieden, ter plaatse beschikken :

a. over een kraam voorzien van materiaal dat uiteen kan worden genomen, geen vocht opneemt en steeds in volmaakt zindelijke staat kan worden gehouden ; wanneer het gaat om vaste installaties, volstaat ter zake dat het blad, waarop de verse vis wordt tentoongesteld, uit hard materiaal zij, dat geen vocht opneemt en steeds in volmaakt zindelijke staat kan worden gehouden ;

b. over een afzonderlijke tafel voor het snijden en kuisen van de vis ; deze tafel dient uit hard materiaal vervaardigd te zijn en moet behoorlijk gereinigd kunnen worden ;

c. over een waterdichte kist of bak met ijs, voor het bewaren van verse vis ;

2. Voor de verkoop van deur tot deur of op de openbare weg, inbegrepen de vaste standplaatsen op de openbare weg en plaatsen als voorportalen, ingangen en gangen, palende aan de openbare weg, toegankelijk voor het publiek en niet specifiek bestemd om gebruikt te worden voor de verkoop of voor het te koop bieden, ter plaatse beschikken :

a. over een vervoermiddel dat gemakkelijk kan worden gereinigd ;

b. over een afzonderlijke plank voor het snijden en kuisen van de vis, deze plank moet behoorlijk kunnen gereinigd worden ;

c. over een waterdichte bak of emmer voorzien van een deksel en bestemd voor het bergen van de visafval.

3. Gemeenschappelijke voorwaarden voor de diverse vormen van leurhandel in verse vis :

a. het kraam of het voertuig moet uitsluitend voor de handel van dit produkt voorbehouden blijven ; wel mogen zij gebruikt worden voor gedroogde, gerookte, gezouten, bevroren of opgelegde vis, voor viskonserven, voor garnalen, schaal- en weekdieren en waren zoals sausen, kruiden, ajuintjes en citroenen, die door de kleinhandelaars in vis gewoonlijk verkocht worden ;

b. de verpakking van de koopwaar moet geschieden in zindelijk en waterdicht papier ;

c. de belanghebbenden moeten aan huis beschikken over een ijskast in staat van werking of over een waterdichte kist of bak met ijs om de verse vis te bewaren ;

d. de tentoongestelde verse vis moet, behalve in de perioden van 1 november tot 1 maart, op ijs worden bewaard.

De besluiten gelden niet voor het verkopen of het te koop bieden van garnalen en schaal- en weekdieren.